

“ Waterkwaliteit en visbestand in de Demer in de Provincie Limburg anno 2026 “

De Demer wordt opgedeeld in 7 waterlichamen.

Het meest stroomopwaartse, **Demer I**, ontspringt in Ketsingen (Tongeren) en stroomt daarna verder via Hoeselt naar Bilzen en Diepenbeek. Vanaf de monding van de Stiemer in de Demer, spreken we van waterlichaam Demer II. Belangrijke zijlopen van Demer I zijn de Winterbeek in Bilzen en de Dautenbeek in Diepenbeek.

Vanaf de monding van de Stiemer in de Demer (Diepenbeek), spreken we over waterlichaam **Demer II**. Na de monding van de Slangebeek in de Demer is dat waterlichaam Demer III-IV. Belangrijke zijlopen van Demer II zijn Stiemer en Miserikbeek.

Demer III-IV begint aan de monding van de Slangebeek in de Demer en eindigt waar de Gete in de Demer uitmondt. Belangrijke zijlopen zijn Roosterbeek en Slangebeek zelf.

1. Waterkwaliteit

[Zie: Integraal Waterbeleid – Demerbekken – Wateruitvoeringsprogramma – Bekkenbestuur 11 juni 2025] en [Zie: Integraal Waterbeleid – Demerbekken – Visie en acties]

1) Demer I

Demer I is een speerpuntgebied klasse 3 en heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

Demer I heeft de laatste jaren de norm van de goede fysisch-chemische kwaliteit van het water bijna gehaald. De meest relevante ontbrekende rioleringen (langs de Winterbeek, in Romershoven en verder opwaarts) worden momenteel aangesloten. Daarna moet de instroom van oppervlaktewater én grondwater in zuiveringsgebied Bilzen en Hoeselt worden beperkt om de overstorten minder te laten werken. Tegelijk kan een verbeterde zuivering op de zuiveringsstations van Bilzen (gepland) en Hoeselt (nog niet gepland) een relevante impact hebben op Demer I.

Naast huishoudelijk afvalwater is er, zeker na een periode van neerslag, een relevante instroom van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen vanuit de sterk erosiegevoelige en landbouwintensieve brongebieden van Demer en zijlopen. De aanpak van bodemerosie gericht op instroom naar de waterlopen (en dus niet enkel op modderoverlast in bebouwde zones) is belangrijk.

Om voldoende en divers waterleven in de Demer te krijgen is een drastische verbetering van de hydromorfologische structuur van Demer I absoluut noodzakelijk. Structuurherstel van de boven- en zijlopen geeft een eerste aanzet, maar zeker het verondiepen en actief laten meanderen van de Demer zelf is prioritair.

Mogelijkheden liggen (1) in het Habitatrictlijngebied stroomafwaarts Renfortmolen, (2) ter hoogte van Diepenbeek aansluitend bij het erkende reservaat van de Dorpsbeemden, en (3) ter hoogte van de monding van de Stiemer aansluitend bij de Demervallei langs de universiteitscampus. Het structuurherstel kan hier gepaard gaan met vernatting van de vallei om grondwatergevoelige natuurwaarden in de beschermde gebieden te herstellen. Tegelijkertijd pakken deze maatregelen ook de stroomafwaartse overstromingsproblematiek én de verdrogingsproblematiek aan. Het structuurherstel aan de campus wordt onder andere in het kader van de landinrichting Oude en Nieuwe Stiemer (Integraal Project “De Wijers”) aangepakt.

De Demer is als hoofdmigratieroute belangrijk voor het visbestand in Demer en zijlopen. De vismigratieknelpunten op de Demer moeten daarom prioritair worden aangepakt.

Het actieprogramma voor de Demer I omvat volgende gebiedsspecifieke acties:

nr	titel	initiatiefnemer(s)
4A_B_0020	*Uitvoeren van hydrologische herstelmaatregelen, als verwijderen/aanpassen oppervlakkige drainage ifv grondwaterafhankelijke natuurstreefbeelden / realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen in in SBZ Jekervallei en bovenloop van de Demervallei	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
4A_B_0021	*Uitvoeren van hydrologische herstelmaatregelen in SBZ gebied overgang Kempen-Haspengouw	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
4B_B_0317	*Beek- en valleiherstel voor het afstroomgebied van Demer I, 1ste categorie, in het kader van integraal project Demer Limburg	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
4B_B_0318	*Beek- en valleiherstel voor het afstroomgebied van Demer I, waterlopen 2de en 3de categorie in het kader van integraal project Demer Limburg	Provincie Limburg
4B_B_0335	*Ecohydrologisch herstel van de Munsterbeekvallei en de Demervallei en Demer I op basis van het hiertoe gevoerd ecohydrologisch onderzoek, oa in de deelgebieden Munsterbos, Krombeekvallei en De Kuil	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Natuurpunt
4B_D_0241	*Hydrologische herstelmaatregelen op basis van ecohydrologische studie Demer tussen Bilzen en Diepenbeek, ikv IP Demer stroomopwaarts Diest	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Natuurpunt, Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
4B_I_0010	*Milderende ingrepen met betrekking tot bemesting, drainerende maatregelen en beheer in deelgebieden van Munsterbeek, Demer I en Demer II	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Natuurpunt
4B_I_0018	*Hydrologische herstelmaatregelen op basis van ecohydrologische studie voor Jeker en bovenloop Demer ikv IHD en ikv IP Demer Limburg	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
4B_I_0023	Herstel optrekbaarheid van de Demer ten behoeve van vismigratie van oa rivierprik ikv het IP Demer	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
8B_A_0149	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in afstroomgebied van de Winterbeek en van de bovenloop van de Demer	Alle Gemeenten

*= Blue Deal actie

BEEK- EN VALLEIHERSTEL DEMER I

Inzake de visdoorgang aan de Renfortmolen zorgde de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) voor een aanbesteding in 2023 om in 2024 tot uitvoering van het opheffen van het vismigratieknelpunt over te gaan. (in kader van actie [4B_B_0317](#)).

2) **Demer II**

Het verbeteren van de waterkwaliteit van Demer I en Munsterbeek heeft een positieve invloed op Demer II. Demer II is bij regenweer sterk onderhevig aan overstortwerking vanuit de collectoren op de oever van de Demer en in enkele zijlopen zoals Stiemer en Kaatsbeek.

Dit wordt op twee wijzen aangepakt:

enerzijds wordt in Diepenbeek een nieuw zuiveringsstation gebouwd om de afwaartse overstorten te ontlasten;

anderzijds dient sterk ingezet te worden op aanpak-bij-de-bron: gescheiden stelsels en infiltratie van regenwater.

Zeker de infiltratierijke zandgronden in het Kempische deel van het afstroomgebied (Genk) bieden hier kansen. De vernieuwende aanpak volgens de principes van het Sustainable Urban Drainage System (SUDS) door de stad Genk (Masterplan Stiemervallei in kader van Integraal Project 'De Wijers') loopt hierbij voorop.

Wateroverlast trad in het verleden op bij overstromingen uit Demer en opgestuwde zijlopen ter hoogte van campus Diepenbeek. Door lokale beschermingsmaatregelen worden de universiteitsgebouwen deels gevrijwaard van overstromingen. Tegelijkertijd moet de Demervallei (ter hoogte van de campus en ook verder opwaarts) bij hoog water zijn waterbergend vermogen optimaal kunnen vervullen om overlast ter hoogte van de campus en verder afwaarts in Hasselt te vermijden.

Aanpak van wateroverlast gaat hand in hand met structuurherstel, wat dan tegelijk ook het waterleven meer kansen geeft. Zoals bij Demer I betekent dit actieve hermeandering van de sterk rechtgetrokken Demer, verondiepen en verwijderen van kunstmatig opgehoogde oeverwallen/dijken in de Demervallei stroomopwaarts Hasselt. Het beperken van het drainerend effect van de Demer zorgt tegelijk voor hogere grondwaterstanden in de vallei . Dit heeft naast aanpak van de wateroverlast ook een positieve impact op de droogteproblematiek in de Demervallei en is voor grondwatergevoelige ecosystemen van levensbelang. Gelijkaardige ingrepen in het stroomgebied van Oude en Nieuwe Stiemer op grondgebied Diepenbeek worden onderzocht (cfr. de hydrologische studie die de Provincie Limburg in samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) gaat uitvoeren, mede ter voorbereiding van een mogelijk landinrichtingsplan "Oude en Nieuwe Stiemer").

Structuurherstel kan gepaard gaan met oplossen van vismigratieknelpunten op de Demer (aangeduid als hoofdmigratieroute voor het visbestand). Zowel voor het knelpunt ter hoogte van het golfterrein in Godsheide op te lossen, als voor aanleg van een meer meanderende bypass rond het verval op de Demer aan de Robbemolen stroomafwaarts Hasselt.

Tegelijkertijd worden afwaartse migratieknelpunten op de Demer (Grote Steunbeer in Diest, Veldekemolen in Kermt) opgelost.

De voorbije planperiode werd, op aanzet van het bekkensecretariaat en onder leiding van de Provincie Limburg een masterplan 'Signaalgebied campus Diepenbeek' uitgewerkt.

Het hierboven besproken structuurherstel van de Demer en van de Stiemer, Oude Stiemer en Miserikbeek (landinrichtingsproject 'Oude en Nieuwe Stiemer' in het kader van Integraal 'Project De Wijers'), zorgen de komende jaren voor een eerste uitvoering van dit masterplan.

Voor de Stiemervallei in Genk werd ook een masterplan uitgewerkt, ter bescherming van de stad tegen klimaatrisico's zoals overstroming, hitte en droogte.

Cruciaal in de aanpak is daarbij voldoende 'ruimte' voor natuur, groen en water.

Het vrijwaren van open ruimte is daarom een belangrijk uitgangspunt in de ontwikkeling van Genk. Genk ontwikkelt de Stiemervallei als een blauw-groene klimaatrobuuste verbinding en brengt de vallei tot leven op sociaal, ecologisch en economisch vlak.

Stad Genk is de stuwende kracht achter deze ontwikkeling waarin burgers, bedrijven en organisaties mee de kar trekken.

De stad Genk ontwikkelt de Stiemervallei als blauw-groene ader, met als kernpunten (1) ontwikkeling valleiroute tot een beleavingsvolle fietsroute met aandacht voor natuur, cultuur, water en mens, (2) gefaseerd opwaarderen Stiemervallei tussen Stalenstraat en Thor Park tot groene long voor Waterschei, (3) gefaseerd uitbouwen van de Slagmolen tot toegangspoort voor De Maten en De Wijers, (4) via proefproject SUDS & SODA natuurlijke oplossingen voor duurzaam waterbeheer testen en demonstreren, (5) het afsluiten van Stiemerdeals om sociale innovatie en ondernemerschap te stimuleren en diverse actoren actief te betrekken bij de ontwikkeling van de Stiemervallei, (6) communicatie en participatie om andere actoren te betrekken en engageren bij de ontwikkeling van de Stiemervallei en (7) de uitvoering van het Stiemerprogramma coördineren samen met het Europees project Connecting Nature.

Het actieprogramma voor de Demer II omvat volgende gebiedsspecifieke acties:

Zie: Tabel hierna.

nr	titel	initiatiefnemer(s)
4B_B_0319	*Beek- en valleiherstel voor het afstroomgebied van Demer II, 1ste categorie, in het kader van integraal project Demer Limburg	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
4B_B_0320	*Beek- en valleiherstel voor het afstroomgebied van Demer II, waterlopen 2de en 3de categorie in het kader van integraal project Demer Limburg	Provincie Limburg
4B_B_0329	*Waterconserving in het brongebied van de Zusterkloosterbeek in SBZ-gebied	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
4B_B_0336	*Herstel van een oude meander in de Stiemervallei, ter hoogte van het Sportin GenkPark, kaderend in Integraal Project De Wijers	Gemeente: Genk
4B_B_0355	*Herstel van natte graslanden en bossen in Elsenhout (Stiemervallei)	Gemeente: Genk
4B_B_0356	*Open maken van vennen in Kielenswen (Stiemervallei)	Gemeente: Genk
4B_D_0239	Saneren van waterloop Stiemerbeek: project 22.334 ikv IP De Wijers	Rioolbeheerder : Aquafin NV.
4B_D_0244	*Ecologische maatregelen in De Maten op basis van ecohydrologische studie ikv Natuurinrichtingsproject en IKV IP De Wijers	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Rioolbeheerder : Infrax West
4B_D_0251	Maatregelen voor het minimaliseren van vervuilingpunten op Schabeek/Achterbeek ikv IP De Wijers	Rioolbeheerder : Aquafin NV.
4B_D_0254	Kwaliteits- en debietmeting aan instroom reservaat de Maten	Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Rioolbeheerder : Aquafin NV, Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
4B_I_0013	*Instellen gunstige hydrologie door ondermeer het openmaken van vennen/ bomkraters in de Stiemervallei, kaderend in Integraal Project De Wijers	Gemeente: Genk
4B_I_0014	*Bewaren en versterken van de ecologisch- hydrologische waarde van de Slagmolen (Stiemervallei), kaderend in Integraal Project De Wijers	Gemeente: Genk
4B_I_0015	*herstel van een meer natuurlijk watersysteem in Waterschei (Stiemervallei), kaderend in Integraal Project De Wijers	Gemeente: Genk
4B_I_0017	*Hydrologische herstelmaatregelen in natuurinrichting 'De Maten' en uitvoering van maatregelen ter herstel van de waterkwaliteit en waterhuishouding	Gemeente: Genk, Provincie Limburg
4B_I_0021	*Hydrologische herstelmaatregelen op basis van onderzoek waterkwaliteit en ecologisch onderbouwd minimumpeil en/of minimumdebiet in waterloop Heyweyer ikv IP De Wijers	Provincie Limburg
7B_H_0022	Opzetten van een meetnet in de Stiemervallei , kaderend in Integraal Project De Wijers	Gemeente: Genk

*= Blue Deal actie

BEEK- EN VALLEIHERSTEL DEMER II

Acties van de stad Genk in het kader van het project rond de Stiemer

Zie bespreking gebied 'De Wijers'.

Caetswijers/Caetsweyers

Zie bespreking gebied 'De Wijers'.

Het gebied van 'De Wijers' omvat ook het noordelijk afstroomgebied (de zijlopen) van Demer II en Demer III, speerpuntgebied klasse 3, die enkel nog natuurlijk herstel nodig hebben om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

Naast genoemde waterlopen bevat het watersysteem van 'De Wijers' ook een groot aantal vijvers ('stilstaande waterlichamen') en de noordelijke zijlopen van het gebied van Demer Limburg.

a) De Stiemer

De stad Genk lanceerde verschillende acties, die uiteraard ook kaderen in de algemene actie rond bovenstrooms structuurherstel van het waterlichaam Demer II (actie 4B_B_0320) maar vooral in het Masterplan Stiemer in Genk.

De uitstekende coördinatie van de stadsadministratie en de voorbeeldige samenwerking tussen de verschillende diensten en organisaties zorgen ervoor dat men hier snel vooruitgaat.

b) Klimaatrobuuste inrichting Stiemervallei Genk

Dit project van de stad Genk behoort tot de eerste oproep “groenblauwe dooradering”, werd opgestart in 2022 en loopt, in meerdere fases, tot 2027 (met quick win's tegen ten laatste 2025). De stad Genk waardeert de Stiemervallei op tot een groenblauwe ader door de stad. Diverse onthardings- en watermaatregelen, die in het volledige valleigebied worden uitgevoerd, zorgen voor het herstel van de natuurlijke vallei- en waterdynamiek.. Hierdoor kan de vallei haar sponsfunctie beter vervullen zodat er meer water beschikbaar is in droge periodes, wat ook de biodiversiteit versterkt.

Het transformatieproject moet een wijk in de vallei met natuurgebaseerde oplossingen klimaatbestendig maken. Om het overstortprobleem van de riolering naar de Stiemer terug te dringen, worden SUDS (Sustainable Draining Systems) uitgerold naar het voorbeeld van het pilootproject “Wijwater”. Met de quick wins (deels al in uitvoering) wordt er gewerkt aan een nieuwe ecologisch waardevolle waterloop in de vallei, wordt natte natuur gevrijwaard van bebouwing en worden de valleiflanken gedeeltelijk onthard.

c) Hydrologisch herstel in Natuurinrichting 'De Maten'

De hydrologische herstelmaatregelen in Natuurinrichting ‘De Maten’ en uitvoering van maatregelen ter herstel van de waterkwaliteit en waterhuishouding (4B_I_0017) zijn nog niet opgestart.

In het kader van de herstelmaatregelen van de PAS en binnen het goedgekeurde Stikstofdecreet werd het gebied van De Maten aangeduid als 'maatwerkgebied'.

Sinds 2023 loopt er een voortraject met bijkomend studiewerk dat moet leiden tot een natuurinrichtingsproject, getrokken door ANB en VLM, dat de uitvoering inhoudt van de actie 'Ecologische maatregelen in De Maten op basis van ecohydrologische studie in het kader van Natuurinrichtingsproject en IKV IP De Wijers' (4B_D_0244).

Verwacht wordt dat het natuurinrichtingsproject “De Maten” in 2024 wordt ingesteld. Realisaties zijn voorzien vanaf 2027.

d) Natuurinrichting Vlodropstraat- Staelengoed (Stiemervallei)

In het kader van Blue Deal en natte natuurontwikkeling kocht Natuurpunt 4.5ha natuur in het Stiemerbeekvallei reservaat.

Deze percelen hebben erg te lijden onder verdroging, verstoorde watertoevoer, slechte waterkwaliteit en woekerende exoten. Aan de Motruïne is een grote hoeveelheid kwel- en grondwater ter beschikking die deels kan ingezet om het gebied te vernatten, waterkwaliteit te verbeteren, ter plaatse zo'n 50.000m³ water te stockeren en te laten infiltreren of verdampen in functie van klimaat en biodiversiteit.

Hiervoor moeten onder andere het vijver-cascadesysteem worden hersteld, de dijken onderhouden, oevers geprofileerd en slib geruimd. Verdere focus op exotenbestrijding en bosomvorming moeten de biodiversiteit en klimaatrobuustheid ondersteunen.

Budget geschat op 200.000 euro exclusief slibafvoer. Initiatiefnemer: Natuurpunt. De vereiste aankoop vond plaats.

e) Uitvoering Project Caetsweyers herstelt uniek cascadesysteem

Natuurvereniging Limburgs Landschap werken in 2024-2026 met steun van Blue Deal in het natuurgebied Caetsweyers, een historisch cascadesysteem van vijvers.

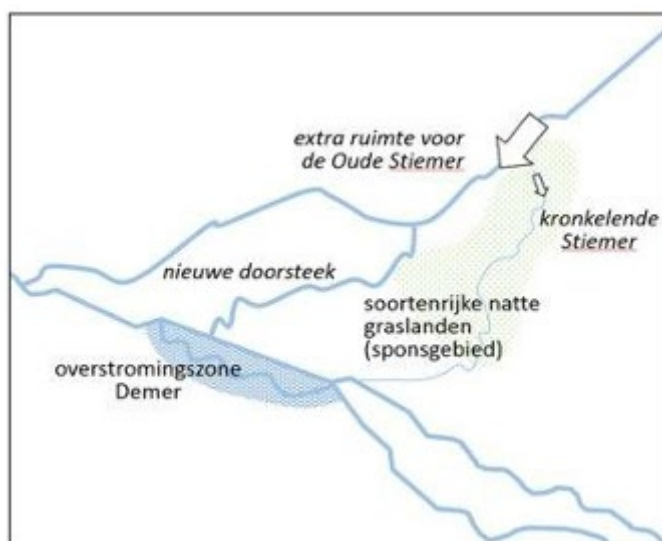
Het vervuild slib wordt uit de vijvers verwijderd en het systeem om de vijvers te vullen en te ledigen wordt hersteld. De vijvers krijgen schuinere oevers en de dijken worden verstevigd. Hierdoor kan het vijversysteem meer water opslaan en verbetert de waterkwaliteit. Ook de waardevolle natuur in en om de vijvers krijgt meer kansen. De natuurvereniging Limburgs Landschap staat ook in voor het beheer van de Caetsweyers. De werken werden opgestart in 2024.

f) Landinrichting Oude en Nieuwe Stiemer (Diepenbeek)

Het landinrichtingsproject 'Oude en Nieuwe Stiemer' kadert in de 'uitvoering van de acties binnen landinrichtingsplan De Wijers, kaderend in Integraal Project De Wijers (4B_I_0004).

In 2024 liep de hydrologische ontwerpstudie af. Het planontwerp werd ondertussen heropgestart om tegen eind 2025 een ontwerp landinrichtingsproject klaar te hebben.

De realisatie van dit plan is voorzien in 2026/2027. De ontwerpstudie over het openleggen van de Oude Stiemer, met realisatie nieuwe bypass en verondiepen van de Nieuwe Stiemer tot een minder drainerende, kronkelende waterloop, werd tegen de zomer 2024 afgerond. Voor de uitvoering ervan werd een Levend Waterproject ingediend door de Provincie Limburg in 2024.

3) Demer III-IV

Voor de biologie scoort Demer III-IV niet slecht. Volgens de laatste gegevens wordt de score voor macrofyten (waterplanten) ruimschoots gehaald, die van macroinvertebraten (kleine waterdiertjes) net. Voor fyto-benthos (kiezelwieren) en vis is er wel nog werk aan de winkel.

Fysico-Chemisch scoort Demer III-IV matig voor zowel stikstof als fosfor.

Slangebeek en Roosterbeek stromen door ecologisch waardevol gebied. De Slangebeek scoort goed voor stikstof en matig voor fosfor, de Roosterbeek scoort ontoereikend tot matig voor fosfor en stikstof.

De Demervallei vormt ter hoogte van Herk-de-Stad, Lummen, Halen en Diest een natuurlijke kom waar meer dan de helft van het Limburgs water samenkomt: de Demerdelta. Die kom ligt op het kruispunt van drie verschillende geologische regio's: Haspengouw, Kempen en Hageland. Een uniek samenvloeiingsgebied waar bijzondere graslanden met zeldzame dieren- en plantensoorten voorkomen, die gebonden zijn aan natuurlijke overstromingen.

De mens drukte in de loop der tijd sterk zijn stempel op dit landschap. Naast het hooien van graslanden, probeerde hij het watersysteem naar zijn hand te zetten. Dit eeuwenlang landgebruik leverde een unieke planten- en dierenrijkdom op. Zo kan je in dit uitgestrekte en open gebied nog weidevogels zoals de grutto bewonderen en langs mooie bloemrijke hooilanden wandelen. De jarenlange menselijke invloed overschreed soms ook de natuurlijke veerkracht. Waardevolle graslanden werden bebost of te intensief beheerd. Rechtgetrokken beken zorgen stroomafwaarts voor wateroverlast en op andere plaatsen voor verdroging. Dit is niet enkel nadelig voor de mens, maar ook voor de natuur.

LIFE Delta is een project gefinancierd met Europees geld dat de leefgebieden van bedreigde soorten wil verbeteren. Dit landschap, dat door mensen gemaakt werd, zal opnieuw door mensenhanden worden aangepakt. Niet alleen de leefgebieden van verschillende dieren- en plantensoorten zullen hierdoor verbeteren. Het project zet in op kwalitatieve natuurbeleving met wandel- en belevingspaden en de aanleg van hengelplaatsen in samenwerking met de plaatselijke vissersvereniging.

Verschillende van die ingrepen zullen een grote en zichtbare impact hebben op het landschap. Het valleisysteem en het open karakter ervan worden hersteld door oude zanddepots af te graven en populierenbossen, die in de vorige eeuw werden aangeplant, te rooien. Graslanden, hooilanden en rietmoerassen worden uitgebreid. Waterlopen worden hersteld en krijgen een betere structuur.

Hierbij dienen de bijzondere dieren- en plantensoorten van het LIFE-project als 'gidssoorten': hun voorkomen is de graadmeter voor het succes van de uitgevoerde acties. Zo geven grote modderkruipers trage waters aan, en porseleinhoenen waterinfiltratiegebieden, roerdompen en woudapen geven gezonde vispaaiplaatsen aan, kwartelkoningen markeren soortenrijke oude valleigraslanden en bruine kiekendieven hebben moerassen nodig als broedgebied.

Het actieprogramma voor de Demer III-IV omvat volgende gebiedsspecifieke acties:

nr	titel	initiatiefnemer(s)
4B_B_0321	*Beek- en valleierstel voor het afstroomgebied van Demer III & IV, waterlopen 2de en 3de categorie in het kader van integraal project Demer Limburg	Provincie Limburg
4B_B_0322	*Beek- en valleierstel voor het afstroomgebied van Demer III & IV, 1ste categorie, in het kader van integraal project Demer Limburg	Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
4B_D_0246	*Ecologische maatregelen op basis van ecohydrologisch onderzoek in gebied vallei Roosterbeek ikv IP De Wijers	Rioolbeheerder : Aquafin NV, Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
4B_I_0012	*Uitvoering van de acties binnen natuurinrichting Vijvercomplex Bokrijk- Kiewit, kaderend in Integraal Project De Wijers	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
7B_A_0023	Evaluatie van de industriële lozingsvoorwaarden op de Roosterbeek in functie van de haalbaarheid van de goede ecologische toestand van de Roosterbeek en de toevoer van nutriënten naar het vijvergebied van de Wijers te beperken.	Bekkensecretariaat Demerbekken

*= Blue Deal actie

De Demer (III-IV), het Zwart Water en het Schulensmeer zijn een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

Voor het project “ Samen werken we aan water “ werkt het bekkensecretariaat samen met het Life Project Life Demerdelta, dat zorgt voor een hele hoop realisaties in het integraal waterbeleid en daarvoor ook over de nodige middelen beschikt. Het project wordt getrokken door een consortium van Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren. Het gebied waarover zowel integraal project als Life Demerdelta gaan is het afstroomgebied van Demer III-IV, Demer V, het Zwart Water en de monding van Herk, Gete II en Mangelbeek in het Schulensbroek (met Schulensmeer), Lummensbroek en Webbekomsbroek.

Life Delta project verbetert waterbeheer en natuur in Schulens- en Webbekomsbroek

In het kader van het project 'Ecologische inrichting van Schulensbroek, Webbekomsbroek en Borchbeemden in het kader van LIFE DELTA, IP Schulensbroek en Blue Deal (Vlaamse Veerkracht)' (actie 4B_D_0240) werden de voorbije jaren grote realisaties inzake integraal waterbeleid gedaan.

LIFE DELTA wordt uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie binnen het LIFE Projects programma, met als partners de Vlaamse Milieumaatschappij, Agentschap voor Natuur en Bos, Natuurpunt en Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren.

De Demerdelta is een samenvloeiingsgebied van verschillende beken die een uniek overstromingslandschap vormen. Daarom besteedt het project bijzondere aandacht aan het ontwikkelen van een multifunctioneel waterbeheer en een sterkere natuur. De mens drukte in de loop der tijd sterk zijn stempel op dit landschap. Door het verleggen en indijken van waterlopen werd het gebied ontgonnen tot een uitgebreid complex van hooilanden. De afgelopen decennia ging het weidse beemdenlandschap met waardevolle graslanden echter grotendeels verloren door een te intensief beheer, de aanplant van populierenplantages en de aanleg van het Schulensmeer.

Het project is verder uitgevoerd in 2022 en 2023, met nazorg omtrent groei van rietvegetatie in 2024.

In functie van rietgroei werd het waterpeil van het meer in 2024 in het groeiseizoen ook lager ingesteld. Wat de waterloopinrichting betreft wordt ook de actie 'Beek- en valleierstel voor het afstroomgebied van Demer III & IV, 1ste categorie, in het kader van integraal project Demer Limburg' (actie 4B_B_0322) hieronder gevat, met uitvoering van de herinrichting van de waterlopen in het Schulensbroek in 2023 en 2024.

De natuurlijke waterbergende functie, met hoge grondwaterstanden en regelmatige overstromingen, werd hierdoor aangetast. Dit is niet enkel nadelig voor de mens, maar ook voor de natuur. LIFE DELTA wil de leefgebieden van bedreigde soorten opnieuw verbeteren, met aandacht voor een veilig en multifunctioneel waterbeheer. Dit zal meteen ook de belevingswaarde verhogen.

Met dit project richt men zich op een aantal specifieke doelsoorten en hun leefgebieden zoals onder andere aan graslanden, riet- en moeraslanden, vijvers en waterlopen, waarvan het merendeel als Europees habitat beschermd is. Hiervoor is een waaier aan concrete herstelacties vooropgesteld: herstel van een meer natuurlijke waterhuishouding, afgraven van de zanddepot, ontwikkeling en herstel van rietmoeras en natte graslanden, herinrichting van grachtenstelsels, landschapsherstel en het versterken van de belevingswaarde van het gebied door de inrichting van wandelpaden, hengelfaciliteiten, enzovoort.

2. Visbestand

a) Afvissing door INBO in 2009

Tijdens de campagne van 2009 bemonsterde INBO de Demer vanaf de monding in de Dijle tot in Tongeren op 15 locaties. Er werden 25 vissoorten aangetroffen namelijk tiendoornige stekelbaars, driedoornige stekelbaars, baars, bierpje, bittervoorn, blankvoorn, blauwbandgrondel, brasem, bruine Amerikaanse dwergmeerval, elrits, gibel, grote modderkruiper, karper, kolblei, kopvoorn, paling, pos, rietvoorn, riviergrondel, snoek, snoekbaars, vetje, winde, zeelt en zonnebaars.

In deze campagne werden op een totale lengte van 6700m afgeviste oever 2596 vissen gevangen met een totale biomassa van ongeveer 83,5kg. De meest verspreide soorten op de Demer in 2009 zijn riviergrondel, blauwbandgrondel en blankvoorn. Qua aantallen domineert blankvoorn (aantalspercentage van 21,0%), gevolgd door riviergrondel (20,0%) en blauwbandgrondel (15%). Gibel maakt nog ongeveer 10% uit van het aantalspercentage, de overige soorten worden in veel mindere mate gevangen ($\leq 6\%$).

Gibel draagt het meest bij tot de biomassa (gewichtspercentage van 44%) gevolgd door paling (11%). Riviergrondel is nog goed voor 8% terwijl van de overige soorten wordt er een gewichtspercentage van $\leq 6\%$ van de totale biomassa gevangen.

[Zie: Van Thuyne, G. en Breine, J. (2010). Visbestandopnames in Vlaamse beken en rivieren in het kader van het 'Meetnet Zoetwatervis' 2009. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2010 (rapportnr.42). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

b) Afvissing in 2014

Tijdens de campagne van 2014 bemonsterde INBO de Demer op zes locaties van Hasselt tot Rotselaar.

In totaal ving men 20 vissoorten namelijk driedoornige en tiendoornige stekelbaars, baars, biermpje, bittervoorn, blankvoorn, blauwbandgrondel, bot, Europese meerval, gibel, karper, kopvoorn, paling, rietvoorn, riviergrondel, snoek, vetje, winde, zeelt en zonnebaars.

In deze campagne ving men op 3000 m beviste oever 949 vissen met een totale biomassa van 48,5 kg.

Riviergrondel was, met een aantalpercentage van 30%, de frequentst gevangen soort op de Demer gevolgd door paling (26%). Blankvoorn, rietvoorn, kopvoorn en blauwbandgrondel maakten elk nog 6 of 7% van de totaalvangsten uit, de overige soorten minder dan 5%.

Qua biomassa was paling de absolute dominante soort (79%). Riviergrondel soorde nog 5%, de overige soorten minder dan 5%.

De soortendiversiteit per locatie varieerde tussen 8 en 15 soorten met een gemiddelde van 11,8 soorten/locatie.

De EQR scoort op drie van de zes locaties een 'matige kwaliteit' op de locatie te Hasselt scoort deze 'ontoereikend', hier werden de laagste soortendiversiteit, het laagste vangstaantal en de laagste vangstbiomassa gevangen. Het water was dan ook, op het moment van de visbestandsopname, zichtbaar vervuild.

En hoewel er een opgeloste zuurstofconcentratie boven de basiskwaliteitsnorm van 5 mg/l werd genoteerd, was deze toch lager dan in de overige locaties.

Op de locatie te Scherpenheuvel-Zichem, stroomafwaarts de molen, werd een EQR van 0,63 berekend, dit betekent een 'goede kwaliteit'. Hier ving men 15 vissoorten en de hoogste vangstbiomassa. Ook op de locatie te Rotselaar werd een 'goede kwaliteit' gehaald. Ook hier ving men 15 soorten.

[Zie: Van Thuyne G., Galle L., Maes Y., De Bruyn A., Lambeens I en Breine J. (2016). Visbestandopnames in het kader van het Referentiemeetnet 2014-Bemonsteringsverslag. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2016 (rapportnr. 11823901). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

c) Afvissing in 2015

In 2015 werden 5 vissoorten gevangen, namelijk biermpje, blauwband, driedoornige stekelbaars, paling en riviergrondel.

[Zie: Tabel in bijlage]

d) Afvissing in 2017

In 2017 werden 15 vissoorten gevangen, namelijk biermpje, blauwband, karper, kopvoorn, paling, vetje, zonnebaars, baars, blankvoorn, brasem, gibel, riviergrondel, driedoornige stekelbaars, snoek en zeelt.

[Zie: Tabel in bijlage]

e) Afvissing in 2020

Tijdens de campagne van 2020 bemonsterde INBO de Demer van Bilzen tot Rotselaar op zeven locaties.

In totaal ving men 22 vissoorten namelijk baars, biermpje, bittervoorn, blankvoorn, blauwbandgrondel, bot, brasem, bruine Amerikaanse dwergmeerval, driedoornige stekelbaars, Europese meerval, gibel, karper, kopvoorn, paling, rietvoorn, riviergrondel, snoek, tiendoornige stekelbaars, vetje, zeelt, zonnebaars en zwartbekgrondel.

Wat betreft de Demer in de Provincie Limburg werden 15 vissoorten gevangen, namelijk baars, biermpje, bittervoorn, blankvoorn, blauwband, driedoornige stekelbaars, gibel, karper, kopvoorn, paling, riviergrondel, zonnebaars, bruine dwergmeerval, vetje en zwartbekgrondel.

Er werd ook Chinese wolhandkrab en gevlekte Amerikaanse rivierkreeft gevangen.

[Zie: Tabel in bijlage]

In deze campagne ving men op 3100 m beviste oever 1475 vissen met een totale biomassa van 36 kg.

Riviergrondel is met een aantalspercentage van 22 % de frequentst gevangen soort op de Demer, gevolgd door driedoornige stekelbaars (20 %), paling (14 %) en kopvoorn (13 %). Biermpje en zonnebaars maken nog respectievelijk 10 % en 6 % van de vangsten uit, de overige soorten minder dan 5 % van de totaalvangsten.

Qua biomassa is paling absoluut de dominante soort (51 %). Europese meerval is goed voor 14 %, kopvoorn en baars zijn beiden goed voor een gewichtsperscentage van 10 %.

De soortendiversiteit per locatie varieert tussen 9 en 13 soorten met een gemiddelde van 11,7 soorten/locatie.

De grootse vangstaantallen haalt men op de locatie in Bilzen, het minst op de meest stroomafwaartse locaties in Aarschot en Rotselaar.

De EQR scoort overwegend een 'matige kwaliteit'. Enkel op de locatie aan de monding met de Velpe wordt een 'goede kwaliteit' gehaald. De metriek % tolerante soorten scoort hier maximaal (5), maar ook de metrieken % invertivoren en Shannon-Wiener index scoren goed (4).

Historische visbestandgegevens

INBO volgt de Demer al op sinds 1995.

In 1999, 2001-2003, 2006, 2009 en 2012 werden ook bemonsteringen uitgevoerd.

De vergelijking 1995-1999 is weergegeven in het rapport '*Het visbestand in de Demer anno 1999*' (Breine et al., 1999).

De belangrijkste trends waren dat op bijna alle locaties het aantal soorten (sterk) was toegenomen en dat de soorten zich meer hadden verspreid over de Demer. Wel was er een kleinere biomassa aanwezig dan in 1995. De kwaliteit van het visbestand was in 1999 iets beter dan in 1995. In 1995 waren driedoornige stekelbaars, gibel, blauwbandgrondel en blankvoorn in die volgorde de meest gevangen soorten. In 1999 werd blauwbandgrondel het meest gevangen gevolgd door blankvoorn, gibel en riviergrondel. Gibel en karper maakten in 1995 en 1999 het grootste deel van de biomassa uit.

Het visbestand van de Demer in de bovenloop werd in 2001 opgemeten en uitvoerig besproken in het rapport van Verreycken et al. (2002). Hierin werd ook de vergelijking met vroegere gegevens opgenomen. Het belangrijkste besluit van dit onderzoek was dat de trend, waarbij de Demer een algemene positieve evolutie van het visbestand kende in de jaren '90, in het onderzoek van 2001 niet bevestigd kon worden. Dit ondanks het verhoopte ecologisch herstel als gevolg van het opstarten van enkele nieuwe waterzuiveringsstations op het bovenstrooms gedeelte van de Demer. In 2001 waren driedoornige stekelbaars, blauwbandgrondel en gibel voor acht locaties gelegen stroomopwaarts Linkhout dominant.

In 2003 werd de Demer vanaf de monding in de Dijle tot in Diest op negen locaties bemonsterd (Van Thuyne en Breine, 2003). Ook toen kon geen verdere verbetering van de visstand bevestigd worden. In vergelijking met 1999 wees de visindex eerder op een achteruitgang van het visbestand. In 2003 waren voor de negen locaties stroomafwaarts Linkhout, blankvoorn, riviergrondel, bittervoorn en blauwbandgrondel de dominante soorten.

Ten opzichte van 2001-2003 namen de vangstaantallen in 2006 opnieuw (lichtjes) toe (Van Thuyne en Breine, 2007). Dit was vooral te wijten aan de toename van blankvoorn, blauwbandgrondel en riviergrondel maar ook was er opnieuw een aanzienlijke toename van de driedoornige stekelbaars. De vangstbiomassa's bleven eerder gelijk. De kwaliteit van het visbestand bleef ook status-quo ten opzichte van 2001-2003. De toename van driedoornige stekelbaars was zeker geen goed teken voor de waterkwaliteit van de Demer, immers deze soort is als pionier een van de eerste die verschijnen na een sanering. Meestal nemen de aantallen stekelbaars sterk af naarmate andere soorten het habitat innemen. In 2006, waren riviergrondel, driedoornige stekelbaars, blauwbandgrondel en blankvoorn de dominante soorten.

De vangstaantallen voor 2009 lagen in dezelfde grootteorde als die van 2006, de vangstbiomassa lag ongeveer een derde hoger dan in 2006. Het aandeel driedoornige stekelbaars was opnieuw met een derde afgenomen zodat deze niet meer bij de meest gevangen soorten behoorde. Het brasembestand was dan wel weer (lichtjes) toegenomen.

Giebel, een exoot, nam ook sterk toe en behoorde opnieuw bij de dominante soorten. Nochtans stelde men eerder vast (Van Thuyne en Breine, 2007) dat het aandeel van giebel doorheen de jaren verminderde. In 1999 en 2001 was deze soort nog dominant, maar haalde niet meer de aantallen zoals in 1995. In 2003 maakte giebel nog slechts 1,9 % uit van de vangstaantallen en in 2006 maar 1,7 %. In 2009 maakte deze soort dan weer opnieuw 10 % van de vangstaantallen uit en 44 % van de vangstbiomassa. De bittervoornvangsten, een habitatrichtlijnsoort, namen dan weer met een vijfde af. De palingvangsten namen in 2009 toe. In 2012 nam het aandeel van giebel opnieuw af, ten voordele van riviergrondel, bermpje en blankvoorn. Blauwbandgrondel, blankvoorn en riviergrondel bleven doorheen de tijd het best vertegenwoordigd in de Demer. Voor de vergelijking van de gegevens van 2012 met die van de vorige vangstjaren verwijzen we naar Van Thuyne en Maes, 2013.

Aangezien er sinds de campagne van 2014 heel wat minder locaties worden bemonsterd dan voorheen (zes ten opzichte van de 14 locaties in het vorige meetnet) is het moeilijk om de resultaten te vergelijken met die in vorige vangstjaren. De Demer werd in 2017 nog op vijf andere locaties bemonsterd. Er werden toen op de Demer 21 vissoorten gevangen waarbij eveneens paling en riviergrondel domineerden aangevuld met blauwbandgrondel. Gemiddeld lagen de vangsten wel lager dan in 2020. De locaties die in 2017 werden bemonsterd behoren ook tot het meetnet en werden opnieuw bemonsterd in 2023.

Gezien vier locaties van 2020 overlappen met de locaties van het vorige meetnet kan men deze wel vergelijken.

Soortendiversiteit

De algemene trend is dat de soortendiversiteit voor de vier verschillende locaties toeneemt met de tijd. De hoogste gemiddelde diversiteit van 13 en 12,3 soorten worden respectievelijk gehaald in de vangstjaren 2014 en 2020.

De diadrome bot die in 2012 voor het eerst werd gevangen tijdens de bemonsteringen werd ook opnieuw in 2014 en 2020 gevangen. De Europese meerval wordt voor het eerst in 2014 gevangen. De beschermde bittervoorn wordt anno 2020 ook goed gevangen. De Ponto Kaspische zwartbekgrondel werd in de campagne van 2020 voor het eerst gevangen op de Demer.

Vangstaantallen

De gemiddelde vangstaantallen van 2020 zijn vergelijkbaar met die van 2014, 2012 en 2009 (met respectievelijke gemiddelde vangstaantallen van 25/100 m, 30/100m, 33/100m en 21/100m). De vangstaantallen van 1999 (gemiddelde van 100/100m) werden in geen enkele campagne nog gehaald.

Vangstbiomassa

Er is een hoge gemiddelde vangstdensiteit voor de jaren 1995 en 1999, dan een terugval in de jaren 2003-2009. In 2012 steeg de vangstdensiteit opnieuw en blijft dan voor 2014 en 2020 vergelijkbaar. Echte densiteitspieken op een aantal locaties zoals in 1995 en 1999 werden de laatste jaren niet meer gehaald.

Enkele besluiten

De Demer is een rivier die in 2020 minstens 22 vissoorten herbergt.

In deze campagne domineert, net zoals in de campagnes van 2012 en 2014, riviergrondel. Driedoornige stekelbaars heeft echter, net zoals in 2006, opnieuw een dominante plaats opgeëist in de Demer. Ook de diadrome bot werd opnieuw gevangen en blijkt dus ook de Demer als biotoop te gebruiken. Voor het eerst ving men de zwartbekgrondel. Naast vissen worden er ook geregeld Chinese wolhandkrabben gevangen.

[Zie: Van Thuyne, G., Galle, L., Maes, Y., De Bruyn, A., Lambeens I., Terrie, T. (2022). Visbestandopnames in Vlaanderen in het kader van het Referentiemeetnet-Bemonsteringsresultaten 2020. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek jaar (33). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

f) Afvissing in 2021

In 2021 werden door INBO 13 vissoorten gevangen, namelijk baars, biermpje, bittervoorn, blankvoorn, blauwband, driedoornige stekelbaars, gibel, karper, kopvoorn, paling, rietvoorn, riviergrondel en tiendoornige stekelbaars.

[Zie: Tabel in bijlage]

g) Afvissing in 2023

In 2023 werden ook 13 vissoorten gevangen, namelijk baars, biermpje, blankvoorn, driedoornige stekelbaars, gibel, paling, zonnebaars, blauwband, kopvoorn, rietvoorn, riviergrondel, vetje en zwartbekgrondel.

[Zie: Tabel in bijlage]

Wolvertem, april 2026

VERBEIREN Marc

TABEL afvissing door INBO in 2015

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2015	bermpje	34.00	228.30
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2015	blauwband	1.00	0.50
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2015	driedoornige stekelbaars	113.00	125.80
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2015	paling	2.00	68.20
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2015	riviergrondel	25.00	374.20

TABEL afvissing door INBO in 2017

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Demer	210784/183983	540m SA Stuw	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	bermpje	7.00	27.50
Demer	210784/183983	540m SA Stuw	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	blauwband	12.00	10.00
Demer	210784/183983	540m SA Stuw	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	karper	1.00	3192.30
Demer	210784/183983	540m SA Stuw	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	kopvoorn	1.00	51.90
Demer	210784/183983	540m SA Stuw	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	paling	10.00	353.00
Demer	210784/183983	540m SA Stuw	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	vetje	1.00	0.80
Demer	210784/183983	540m SA Stuw	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	zonnebaars	2.00	14.00
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	baars	51.00	4413.60
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	bermpje	1.00	11.60
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	blankvoorn	20.00	1788.00
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	blauwband	1.00	0.60
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	brasem	7.00	230.80
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	giebel	5.00	893.60
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	karper	1.00	1104.40
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	paling	2.00	53.80
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2017	riviergrondel	3.00	54.20
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	bermpje	50.00	308.90
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	blauwband	1.00	0.40
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	driedoornige stekelbaars	49.00	63.10
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	paling	7.00	300.30
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	riviergrondel	91.00	843.10
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	snoek	1.00	2.10
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	vetje	48.00	41.90

Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	zeelt	9.00	33.40
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2017	zonnebaars	6.00	12.00
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	baars	2.00	32.70
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	bermpje	7.00	39.20
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	blauwband	5.00	7.40
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	giebel	44.00	1670.00
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	paling	7.00	553.00
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	riviergrondel	2.00	17.10
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	snoek	1.00	3.80
Demer	210363/183946	Zijarm SA Veldekemolen	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2017	zonnebaars	1.00	27.60

TABEL afvissing door INBO in 2020

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	baars	1.00	0.60
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	bermpje	110.00	58.10
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	bittervoorn	23.00	36.80
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	blankvoorn	8.00	27.00
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	blauwband	9.00	4.40
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	Chinese wolhandkrab	3.00	100.70
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	driedoornige stekelbaars	77.00	16.40
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	gevlekte Amerikaanse rivierkreeft	1.00	9.40
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	giebel	2.00	28.70
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	karper	5.00	0.90
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	kopvoorn	38.00	320.50
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	paling	8.00	1180.60
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	riviergrondel	68.00	264.20
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2020	zonnebaars	2.00	75.10
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	baars	3.00	2126.20
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	bermpje	2.00	5.60
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	blauwband	18.00	32.90
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	bruine dwergmeerval	1.00	63.30
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	driedoornige stekelbaars	17.00	1.60
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	giebel	8.00	2441.90
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	kopvoorn	2.00	151.20
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	paling	144.00	5776.70
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	riviergrondel	84.00	294.70
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	vetje	1.00	0.60
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	zonnebaars	55.00	524.20
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2020	zwartbekgrondel	2.00	51.40

Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	baars	18.00	704.40
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	bermpje	23.00	25.30
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	blankvoorn	17.00	8.75
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	blauwband	4.00	5.70
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	driedoornige stekelbaars	176.00	34.80
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	paling	3.00	120.10
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	riviergrondel	29.00	12.70
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	vetje	1.00	1.50
Demer	216056/182155	stuw Prinsbeemden	Hasselt	Limburg	Demerbekken	2020	zonnebaars	19.00	134.90

TABEL afvissing door INBO in 2021

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	baars	3.00	63.40
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	bermpje	2.00	3.50
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	bittervoorn	7.00	3.50
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	blankvoorn	2.00	2.70
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	blauwband	193.00	186.40
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	driedoornige stekelbaars	82.00	56.50
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	giebel	14.00	27.30
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	karpert	1.00	3768.00
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	kopvoorn	1.00	1.30
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	paling	1.00	16.80
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	rietvoorn	3.00	1.70
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	riviergrondel	16.00	13.70
Demer	200619/184275	monding Velpe	Halen	Limburg	Demerbekken	2021	tiendoornige stekelbaars	3.00	0.60

TABEL afvissing door INBO in 2023

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2023	baars	48.00	2314.30
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2023	bermpje	7.00	119.60
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2023	blankvoorn	27.00	2017.10
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2023	driedoornige stekelbaars	12.00	1.20
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2023	giebel	2.00	1243.40
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2023	paling	9.00	1304.90
Demer	230317/169275	aan de molen	Hoeselt	Limburg	Demerbekken	2023	zonnebaars	5.00	196.50
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	bermpje	57.00	198.10
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	blauwband	45.00	146.00
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	driedoornige stekelbaars	2.00	1.80
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	giebel	2.00	175.10
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	kopvoorn	4.00	42.00
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	paling	105.00	9729.90
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	rietvoorn	4.00	15.20
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	riviergrondel	148.00	622.30
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	vetje	1.00	1.20
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	zonnebaars	12.00	143.70
Demer	229465/176326	Rentfortmolen stuw	Bilzen	Limburg	Demerbekken	2023	zwartbekgrondel	25.00	112.90

Tabel 34: Overzicht van de totale vangsten op de **Demer** in 2020 met N = aantal, N% = het aantalspercentage, G = gewicht in g en G%= gewichtspercentage). De hoogste waarden zijn in het 'vet' aangegeven

Vissoort	N	N%	G	G%
baars	35	2,37	3434,1	9,58
bermpje	146	9,9	102,8	0,29
bittervoorn	45	3,05	47,7	0,13
blankvoorn	42	2,85	263	0,73
blauwbandgrondel	49	3,32	59,9	0,17
bot	1	0,07	0,8	< 0,01
brasem	1	0,07	4,2	0,01
bruine Amerikaanse dwergmeerval	1	0,07	63,3	0,18
driedoornige stekelbaars	297	20,14	58,5	0,16
Europese meerval	3	0,2	5115,9	14,28
giebel	13	0,88	2517,4	7,02
karper	7	0,47	1,3	< 0,01
kopvoorn	199	13,49	3602,8	10,05
paling	208	14,1	18242,8	50,91
nietvoorn	5	0,34	5,3	0,01
riviergrondel	318	21,56	1351,6	3,77
snoek	3	0,2	26,9	0,08
tiendoornige stekelbaars	2	0,14	1,1	< 0,01
vetje	3	0,2	3,2	< 0,01
zeelt	1	0,07	0,1	< 0,01
zonnebaars	94	6,37	882,2	2,46
zwartbekgrondel	2	0,14	51,4	0,14

Tabel 29: Situering van de staalnameplaatsen op de Demer bemonsterd in 2020

Nummer	X	Y	Waterloop	Gemeente	Omschrijving
60116050	229466	176327	DEMER	Bilzen	Rentfortmolen stuw
60216050	216056	182155	DEMER	Hasselt	stuw Prinsbeemden
66016100	200619	184275	DEMER	Halen	monding Velpe
66416150	193230	188174	DEMER	Scherpenheuvel-Zichem	stroomafwaarts de molen
66516050	190681	188490	DEMER	Scherpenheuvel-Zichem	Testelt aan de molen
66516100	186853	187251	DEMER	Aarschot	Rommelaar
66616150	174581	184472	DEMER	Rotselaar	voor de monding van de Winge tot aan de Soldatenbrug